

AGENDA VOOR DE STAD

STARTNOTITIE

15 juli 2014

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting	2
INHOUD	1. Inleiding	3
	2. Inhoudelijke specificaties	
	2.1 Situatieschets	4
	2.2 Doelstelling	7
	2.3 Breder kader, relatie met andere processen en projecten	7
	2.4 Beoogde resultaten en kwaliteitseisen	8
PROCES	3. Procesvoering	
	3.1 Omgevingsanalyse	9
	3.2 Rolneming, partners en extern betrokkenen	11
	3.3 Betrokkenheid van de burgers	12
	3.3 Strategische communicatie	13
ORGANISATIE	4. Beheersaspecten	
	4.1 Werkorganisatie	13
	4.2 Tijdsplanning en mijlpalen	13
	4.3 Kosten en financiering	14
	4.4 Kwaliteitszorg en risicobeheersing	14
	4.5 Informatievoorziening	15
	5. Gevraagde beslissing	15

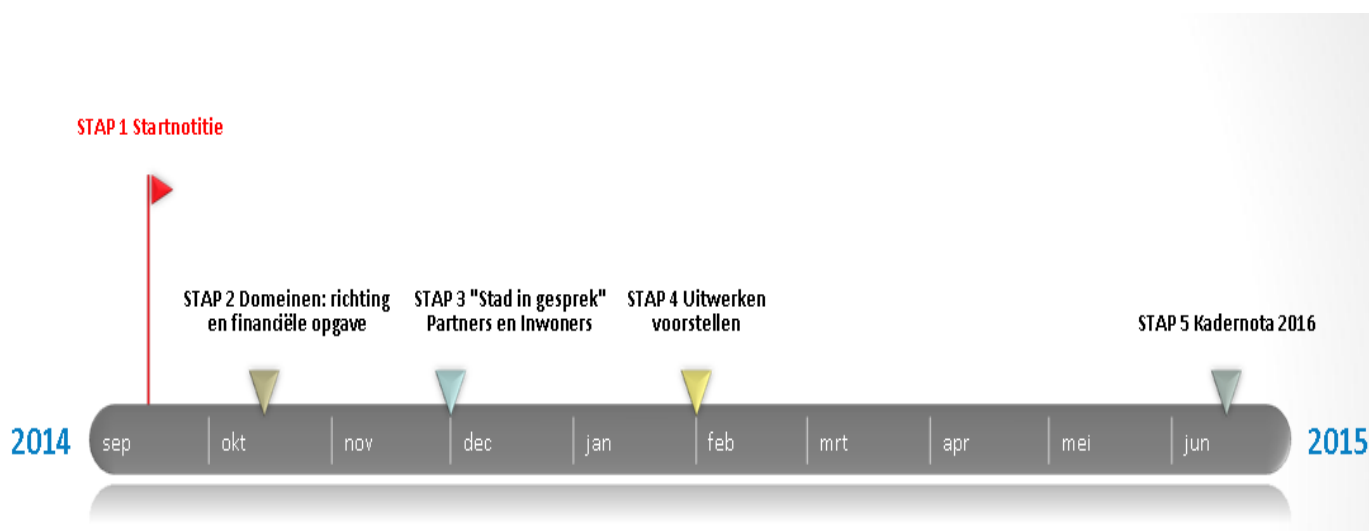
SAMENVATTING

Deze startnotitie beschrijft het proces “Agenda voor de stad” voor Dordrecht voor de komende jaren. Dit is de uitwerking van het punt Kerntakendiscussie uit het Politiek Akkoord 2014-2018. Die moet resulteren in financiële en inhoudelijke afspraken bij de Kadernota 2016, waar de gemeenteraad in juni of juli 2015 een besluit over neemt.

Zoals aangegeven in het Politiek Akkoord zijn wij overtuigd van de kracht van de samenleving en zoeken we naar een nieuwe balans in de rolverdeling tussen de overheid en de samenleving. Wij bieden ruimte en kansen voor initiatieven uit de stad. Tegelijkertijd ligt er een financiële noodzaak om nieuwe afspraken met de stad te maken.

Het proces om te komen tot de Agenda voor de stad willen wij laten plaatsvinden langs de lijn van inhoudelijke domeinen. Binnen deze domeinen voeren we met de stad het gesprek hoe we tot nieuwe vormen van samenwerking, hervormingen en besparingen kunnen komen.

Het proces bestaat uit een aantal stappen. De eerste is het vaststellen van de opdracht met deze startnotitie. De tweede is het vaststellen van de domeinen en de bandbreedte van de financiële opgave per domein. Stap 3 is het consulteren van de partners en inwoners van de stad om te komen tot voorstellen. Deze voorstellen worden onderdeel van de Kadernota 2016, die de raad in juni 2015 vaststelt (stap 4 en 5).

INLEIDING

In deze startnotitie presenteren wij u de procesaanpak voor de Agenda voor de stad voor de gemeente Dordrecht. Daarmee geven we richting en duiding aan de afspraken uit het politiek akkoord "Ruimte voor verbinding" op het onderdeel **kerntaken**.

Wij zijn van mening dat een discussie over kerntaken en de veranderende rol van de gemeente past bij de bewegingen die we zien in de maatschappij (verantwoordelijkheid, kracht in de stad, ruimte geven, initiatieven en verbinding). Vanuit het financieel perspectief zien we ook in deze collegeperiode een noodzaak voor hervormingen en besparingen.

Wanneer we kijken naar de veranderende verhoudingen in de stad kan een discussie over kerntaken volgens ons geen doel op zich zijn, maar een middel in het 'herontwerpen' van de verhouding tussen stad en overheid. Wij geloven dat de stad aan kracht wint wanneer de samenleving en het middenveld meer positie en verantwoordelijkheid krijgt.

In dit licht hebben we voor de titel '**Agenda voor de stad**' gekozen: een agenda, gericht op de toekomst, waarbij op de diverse onderdelen beweging blijft de komende jaren. De Agenda voor de stad is straks opgebouwd uit meerdere onderdelen. Besluitvorming over deze onderdelen inclusief de te realiseren besparing vindt plaats bij de Kadernota 2016. Tegelijkertijd stopt het daar niet: de gesprekken met partners over verdere uitwerking van de voorstellen lopen door tijdens deze raads- en collegeperiode.

Uitgangspunten politiek akkoord:

"We gaan een fundamenteel afwegingsproces voeren over de kerntaken van de gemeente, inclusief verbonden partijen"

"Wij hechten eraan om dit proces met de stad en de gehele raad te doen"

"Wij willen echter voorkomen dat er veel wordt gepraat en de uitkomst gering is. Daarom koppelen wij een taakstelling aan de Kerntakendiscussie"

"Besparingen, kerntakendiscussie en doorlichting subsidies leveren minimaal 10 miljoen op"

"... onderscheid tussen wettelijke en niet wettelijke taken is te grof, omdat het merendeel van onze taken niet wettelijk is"

Wij hechten veel waarde aan een goede samenwerking met de gemeenteraad bij de Agenda voor de stad. Onze eerste stap is daarom deze startnotitie te bespreken met de gemeenteraad. Doel is om gezamenlijk de kaders voor de Agenda voor de stad te bepalen, zowel voor de inrichting van het proces (= stap 1, startnotitie) als voor de opgave voor de domeinen (= stap 2).

De eerste uitgangspunten voor het proces zijn verkennend besproken met de leden van de auditcommissie, op 24 juni jl. Ons voorstel is om de samenwerking met de auditcommissie tijdens dit proces voort te zetten.

2. INHOUDELIJKE SPECIFICATIES

2.1 Situatieschets

Historische schets

De traditionele taak van de overheid bestond uit het garanderen van de veiligheid. Daar kwamen later taken rond infrastructuur bij. De overheid zorgde voor het aanleggen en beheer van voorzieningen die het algemeen belang dienden.

De meeste taken van de huidige overheid vinden hun oorsprong elders. Onderwijs bijvoorbeeld werd aanvankelijk vanuit de kerken aangeboden. Sociale voorzieningen hadden hun oorsprong bij kerken, charitatieve instellingen en vakbonden. Typisch Nederlands was de verzuiling waarin de zuilen eigen voorzieningen voor de eigen groep creëerden.

Voor na de Tweede Wereldoorlog zijn veel taken van of afhankelijk van de overheid geworden. De verzorgingsstaat ontwikkelde zich, waarin iedere inwoner bij wijze van spreken van wieg tot graf verzekerd was van goede zorg, ontwikkeling, ondersteuning en tijdverdrijf. De laatste decennia is het besef gegroeid, dat er behoefte is aan een nieuw evenwicht tussen overheid, maatschappelijk middenveld en inwoners.

Voorbeeld: bibliotheek

Het ontstaan van de bibliotheek zoals wij die nu kennen dateert van eind 19^e eeuw. Langs de toen geldende religieuze en sociale scheidslijnen ontstonden zogenaamde leeszalen waar mensen in rust de krant konden lezen, een spelletje spelen of letterlijk ‘van de straat werden gehouden’. Later werden er ook boeken uitgeleend. Dit was vooral in de grote steden. In kleinere gemeenten zijn veel bibliotheken als bewonersinitiatief gestart met vrijwilligers. Later werden deze initiatieven als het ware overgenomen door de overheid. Het zijn met name weer de kleine gemeenschappen waar nu (mede vanwege de bezuinigingen) nieuwe creatieve vormen van booksharing ontstaan.

De rol van de gemeente verandert

We zoeken als gemeente nadrukkelijk de verbinding met de samenleving. We werken steeds meer samen met partners aan de opgaven voor de stad. De gemeente opereert daarbij meer en meer in een keten van partners in de stad.

Daarnaast vraagt de stad in toenemende mate om maatwerk en flexibiliteit in plaats van generieke oplossingen. Er is behoefte aan ‘ruimte’ voor inwoners, ondernemers en partners. Het is de taak van de overheid om in te springen op kansen die voorbij komen vanuit de samenleving (kansenmodel in plaats van barrièremodel). Van inwoners wordt tegelijkertijd meer en meer verwacht dat ze zelf verantwoordelijkheid en initiatief nemen.

Paradoxaal genoeg wordt er tegelijkertijd vaak een beroep gedaan op de overheid als het gaat om sturen op complexiteit en het ‘oplossen’ van vraagstukken. De reflex was en is dat de overheid vervolgens taken op zich neemt of ondersteunt. Het nadeel hiervan kan zijn, dat de kracht van de samenleving onvoldoende wordt benut of zelfs in de kiem wordt gesmoord. Hier past de ‘kunst van het loslaten’. Hoe zorg je dat zaken voor elkaar komen zonder directe of volledige verantwoordelijkheid van de overheid? Van “zorgen voor ...” naar “zorgen dat ...”.

Aanleiding Agenda voor de stad

De discussie over de veranderende rol van de overheid is niet uniek. In veel gemeenten is of wordt deze gevoerd. Meer en meer worden vragen gesteld bij de verdeling van verantwoordelijkheden tussen overheid en samenleving.

Voorbeeld: cultuurfonds

In gemeente X werd vanuit de collegeprioriteit 'Stimuleren van cultuuruitingen' een speciaal fonds opgericht voor cultuur. In plaats van het maken van een beleidsnota, een subsidieverordening en een uitvoeringsorganisatie besloot de gemeente de bestemming en verdeling van het fonds geheel over te laten aan het culturele maatschappelijk middenveld. Dit was goedkoper en zorgde voor veel meer draagvlak in de stad.

Voorbeeld gemeente Purmerend: "Stekker uit alle subsidies"

Zet alle subsidierelaties van maatschappelijke instellingen stop, laat ze zelf met nieuwe en vooral goedkopere ideeën komen et voila: het werkt. De gemeente Purmerend bezuinigt vanaf 2013 1,2 miljoen euro op maatschappelijke subsidies en de Purmerendse instellingen doen nu wat echt nodig is voor de samenleving.

Het is de instellingen gelukt om een gezamenlijk voorstel in te dienen waarmee met minder subsidiemiddelen de maatschappelijke opgave kan worden gerealiseerd. Het voorstel van de instellingen is vrijwel in zijn geheel door het college overgenomen. Het is vervolgens slechts ter consultatie en niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. 'De raad had de kaders gesteld, zoals de bezuinigingstaakstelling, en het college is binnen die kaders gebleven.'

De directe aanleiding voor de Agenda van de stad is gelegen in de financiële situatie. Het beschikbare budget is ontoereikend om alle bestaande en nieuwe taken van de gemeente te blijven uitoefenen. Daarnaast is er ook behoefte om blijvend te investeren in de kwaliteit van de stad, maar dit te doen zonder de lasten voor de burgers en bedrijven te zwaar te verhogen. Met de Agenda voor de stad willen wij het samenspel tussen lokale overheid, inwoners en partners op een moderne manier vormgeven.

Onze financiële strategie voor de periode 2015-2018 zal opnieuw voor een groot deel bestaan uit omvangrijke financiële taakstellingen. Dit is nodig om de meerjarenbegroting sluitend te maken, ruimte voor investeringen te creëren, de weerstandratio op peil te houden en om in te kunnen spelen om tegenvallers. In het politiek akkoord staat hierover het volgende: "De besparingen, de Kerntakendiscussie en de doorlichting van subsidies zullen in totaal de komende jaren minimaal € 10 miljoen moeten opbrengen." Dit is het financiële kader, dat urgentie en ruimte biedt om bestuurlijke afwegingen te maken bij de Kadernota 2016.

Na de zomer wordt de financiële opgave van de Agenda voor de stad zichtbaar. Deze is opgebouwd uit de Kaderbrief 2015, de uitwerking van de prioriteiten uit het Politiek Akkoord (intensiveringen) en de bezuinigingen die al vóór het opstellen van de Agenda voor de stad worden ingezet (bij Begroting 2015). Als resultaat van stap 2 (Domeinen) stelt u in oktober de totale financiële opgave van de Agenda voor de stad vast, inclusief de opgave voor de domeinen. In hoofdstuk 3 lichten we deze procesaanpak verder toe.

Insteek Agenda voor de stad

Voor het proces van de Agenda van de Stad zoeken we in eerste instantie een pragmatische insteek. De vraag is daarbij: Hoe kunnen we beter gebruik maken van de kracht van de stad en daarmee de gewenste maatschappelijke effecten bereiken? We gebruiken hieronder met opzet twee voorbeelden van verre om te illustreren hoe spectaculaire onverwachte effecten werden bereikt met pragmatische oplossingen:

Voorbeeld 1:

De publieke omroep kreeg ongeveer tien jaar een forse bezuiniging opgelegd van politiek Den Haag. De omroepen schreeuwden moord en brand, maar haalden bakzeil. Op basis van de lagere bijdrage besloten de omroepen meer samen te gaan werken en niet het belang van de individuele omroepen, maar dat van de publieke omroep als geheel centraal te stellen. Het ongelooflijke gebeurde: de strijd met de commerciële omroep werd op vrijwel alle fronten gewonnen en de publieke omroep is populairder dan ooit.

Voorbeeld 2:

In de Verenigde Staten is ongewenste tienerzwangerschap een maatschappelijk probleem. De overheid heeft er vanwege de bijstandswetten belang bij om dit te voorkomen. Uit ervaring raken jonge moeders binnen een jaar of twee opnieuw (ongewenst) zwanger. Om dit tegen te gaan hebben enkele steden geëxperimenteerd met het 'Dollar a Day' programma. Tiernermoeders krijgen een dollar voor elke dag dat ze niet zwanger zijn. Het luttele bedrag dat dit de steden kost, is een interessante incentive voor de doelgroep. (De kerstbomeninzameling is een lokale variant op dit principe)

In het proces Agenda voor de stad zullen we bewust op zoek gaan naar creativiteit, innovatieve vormen en soms onorthodoxe aanpakken. Welke nieuwe coalities kunnen ontstaan in de stad? Waar liggen de dwarsverbanden tussen de domeinen en waar zien we vernieuwing ontstaan?

Als gemeente maken we een beweging naar meer faciliterend en co-creërend, waarbij we ondersteunen en in sommige gevallen gedeeld opdrachtgever zijn. Daarbij moeten wij ook accepteren dat het gesprek binnen de domeinen op verschillende manieren plaatsvindt of dat het tempo gedifferentieerd is. De uitkomst staat niet op voorhand vast; evenmin is er op voorhand garantie op succes.

Wel moeten er kaders en ruimte zijn. Dat lijkt een paradox. Zonder kaders (financieel en inhoudelijk) is er geen urgentie om te veranderen. Het kan helpen om op voorhand het alternatief te schetsen, bijvoorbeeld een uniforme korting van budgetten (kaasschaafmethode) als het gesprek binnen de domeinen niets oplevert. Aan de andere kant moet er ruimte voor vernieuwing zijn. Dat is nodig om de creativiteit en het enthousiasme op te roepen.

Voorbeeld Crowdfunding

In gemeente X willen enkele sportverenigingen een sporthal bouwen. De gemeente is echter niet bereid het volle pond te betalen en beperkt dit tot een eenmalige bedrag. Het restant en de kosten voor de exploitatie moeten de verenigingen voor hun rekening nemen. Niet getreurd. Er werd een sponsor gevonden waarnaar de hal is vernoemd. Tevens is er een systeem van obligaties opgezet. Individuen konden voor € 500 een obligatie kopen en werden daarmee mede-eigenaar van de hal. Op de jaarvergadering annex nieuwjaarsborrel worden vanaf het vijfde jaar via een loting drie obligaties tussentijds uitgekeerd. Op deze manier is de sporthal letterlijk en figuurlijk van de samenleving.

2.2 Doelstelling

Wij streven er naar om in de eerste helft van 2015 de resultaten van de Agenda voor de stad voor te leggen aan de gemeenteraad, als onderdeel van het Kadernotadebat en daarmee als voorbereiding op de Begroting 2016-2019.

De voorstellen dienen gebaseerd te zijn op ideeën die leven bij inwoners en partners en zijn ontstaan tijdens de stadsgesprekken die wij vanaf de tweede helft van 2014 voeren samen met de raad, partners en inwoners.

Het politiek akkoord geeft ons richting voor de Agenda voor de stad.

Wanneer het gaat over onze prioriteiten zal het gesprek met de raad en partners nadrukkelijk gaan over de vraag of efficiënter kan worden gewerkt, de middelen slimmer kunnen worden ingezet en waar de samenwerking kan worden verbeterd.

2.3 Breder kader, relatie met andere processen/projecten

De vorige collegeperiode is vooral bezuinigd door op allerlei terreinen minder uit te geven. Daarbij is ook intern gekeken naar de uitvoering van gemeentelijke taken en de inzet van de ambtelijke organisatie (Brede Doorlichting, bezuinigingen pakket A Kadernota 2014). Zoals hiervoor beschreven zien we op dit moment aanleiding om het bredere gesprek met partners en de stad te voeren. Daarbij gaat het veel meer om de vraag 'hoe' we deze taken oppakken, vanuit welke rol en welke keuzes we daarin maken. Tegelijkertijd is er oog voor het doorlopen en gedeeltelijk parallel lopen van bezuinigingstrajecten. De belangrijkste zijn:

- Bij de **verbonden partijen** wordt gewerkt aan de invulling van de trap-af afspraken. Wij gaan uit van het handhaven van deze afspraken, die meebewegen met de met de ontwikkelingen in het gemeentefonds. In eerste instantie voeren we geen inhoudelijk discussie over taken bovenop de trap af afspraken. Wel brengen we in beeld wat de plustaken zijn bij de verbonden partijen en welke mogelijkheden of zoekrichtingen dit oplevert.
- Bij de **gemeentelijke bedrijven** (Essenhof, Weizigt, Sportbedrijf, Museum, Toezicht, Vastgoed, Projectmanagement), onderzoeken we of een andere manier van organiseren (binnen of buiten de gemeentelijke organisatie) kwalitatieve en/of financiële voordelen biedt. De taken die bij de bedrijven zijn belegd kunnen onderdeel zijn van de inhoudelijke discussie bij de Agenda voor de stad.
- Een veranderende samenleving en bijbehorende rol van de (gemeentelijk) overheid vraagt ook het kritisch kijken naar het functioneren van onze eigen ambtelijke organisatie. We geven bijvoorbeeld Dordtse Ruimte aan zelfbouwers en kijken kritisch naar de regeldruk voor ondernemers. In eigen huis zetten we met **opgave gestuurd werken** als adagium in op het flexibel, programmatisch en resultaatgericht organiseren, samen met partners in de stad en samenleving.

- In Drechtstedelijk verband worden voorstellen ontwikkeld om de **regionale samenwerking** te verstevigen om daarmee de kracht van de regio te versterken. We gaan er vanuit dat we met deze voorstellen (gezamenlijk klantcontactcentrum, samenwerking in het beheer van de openbare ruimte, afstemming vraag en aanbod beleidscapaciteit) een besparing realiseren.

2.4 Beoogde resultaten en kwaliteitseisen

Met de Agenda voor de stad wordt de meerjarige opgave (financieel en inhoudelijk) op de verschillende domeinen geschetst. De daarbij behorende reeks aan besparingen komt terug in de Kadernota en vervolgens de Programmabegroting 2016.

Bij de Kadernota presenteren we de ontwikkelde voorstellen. Deze zijn bij voorkeur sámen met onze partners opgesteld en geven zowel financieel als inhoudelijk de richting voor de komende jaren op de betreffende onderdelen.

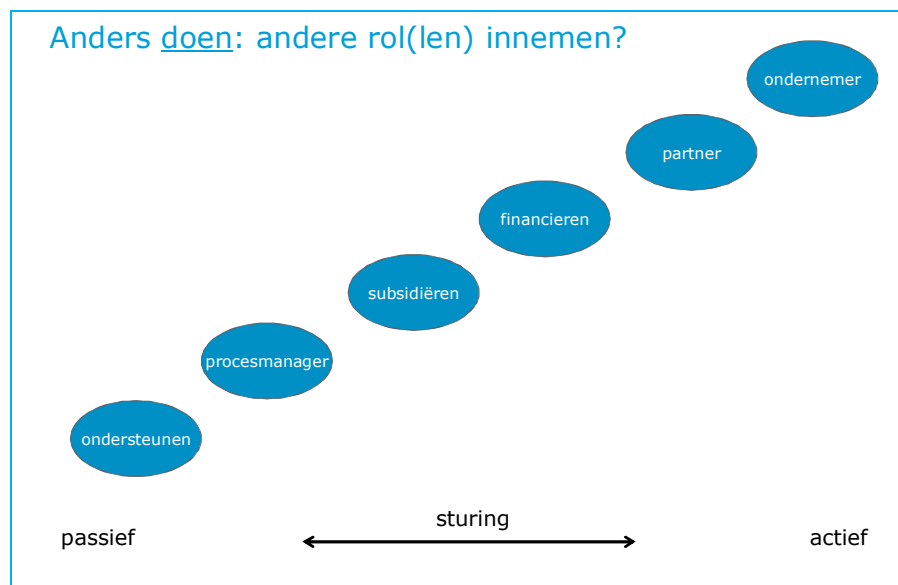
Tegelijkertijd realiseren we ons dat het moment bij Kadernota de eerste tussenstap is. Na besluitvorming door college en raad over de inhoud van de voorstellen worden deze verder uitgewerkt tot voorstellen die verwerkt kunnen worden in de Begroting 2016. Het gesprek met partners over de invoering en doorwerking van de voorstellen stopt ook uiteraard niet bij de Kadernota.

3 PROCESVOERING

3.1 Omgevingsanalyse

Bij de Agenda voor de stad staat de 'Hoe'-vraag centraal. Vanuit de gedachte: wat de kerntaak van de gemeente is, is ook te definiëren als de rol die de gemeente heeft in het aanpakken van een maatschappelijk vraagstuk. Welke verantwoordelijkheden pakt de gemeente daarin op, welke taken liggen bij onze partners? En welke verantwoordelijkheid ligt bij inwoners?

Illustratie rollen innemen (bron BNG, juli 2014)

Naar een domein benadering

De gesprekken met de raad en de stad starten we niet alleen op basis van een overzicht van wettelijke en niet wettelijke taken, zoals bij een klassieke kerntakendiscussie. Dat is volgens ons te grofmazig en te weinig gericht om inhoudelijke gesprekken met de stad over te kunnen voeren.

We stellen voor om te werken vanuit domeinen. Een domein is te zien als een aandachtsgebied, met een samenhangend aantal gemeentelijke taken. Deels zal dit overlappen met de indeling van de begrotingsprogramma's uit onze Programmabegroting. Per domein verzamelen we de relevante data over doelstellingen, actuele ontwikkelingen, financiën, type taken (wettelijk-niet wettelijk), maar ook trends en ontwikkelingen binnen zo'n domein. Bij het verzamelen van de informatie werken we toe naar steeds meer concrete onderdelen, die we subdomeinen noemen. Over deze deelonderwerpen gaan we het gesprek voeren met partners en de stad. Verderop bij de beschrijving van stap 2 lichten we dit verder toe.

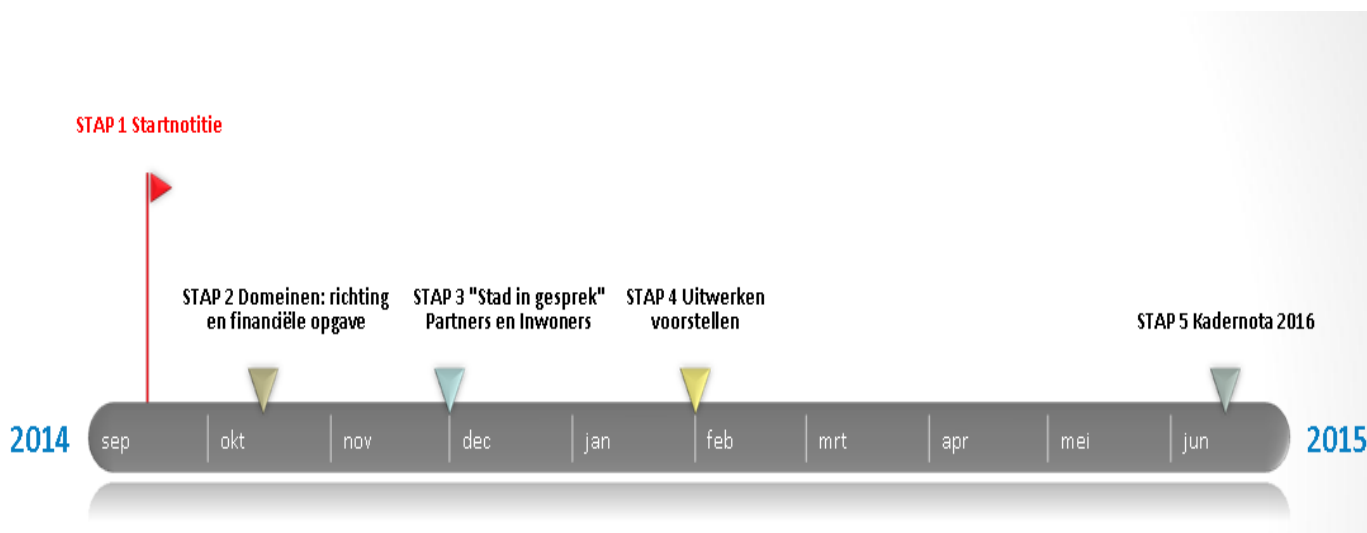
Het gesprek met de partners in de stad en inwoners wordt ook via deze subdomeinen vormgegeven. In de tweede helft van 2014 vinden gesprekken plaats met samenwerkingspartners en wordt inwoners om hun mening gevraagd. Waar mogelijk sluiten we aan bij vaste structuren hiervoor, zoals de Stadsdebatten of bestaande overlegstructuren.

De gemeenteraad stelt de omvang van de totale opgave voor de Agenda voor de stad vast. Ook stelt de raad de domeinen vast en de financiële opgave per domein, met een bandbreedte. Deze financiële opgave is onderbouwd vanuit de achterliggende informatie (zie verderop) en hangt samen met de beïnvloedbare ruimte binnen dat domein.

Planning proces Agenda voor de stad

Zoals hiervoor geschetst richten we ons met de Agenda voor de stad op het maken van voorstellen binnen domeinen en de besluitvorming hierover bij Kadernota 2016.

We onderscheiden vijf hoofdstappen in het proces, zie de illustratie hieronder. Stap 1 is het vaststellen van de startnotitie in september 2014.

Domeinen (stap 2)

Na het vaststellen van de startnotitie bestaat stap 2 uit het benoemen van de domeinen en het vaststellen van de bijbehorende financiële opgave (met een bandbreedte). De gemeenteraad stelt de domeinen en de financiële opgave per domein vast en geeft op deze manier richting voor het vervolgproces.

We gaan uit van de kracht van inwoners, instellingen, verenigingen en bedrijven op deze domeinen en deeldomeinen. En concentreren ons op de mogelijkheden voor samenwerking en alliantievorming.

We zoeken ook bewust naar creativiteit en onorthodoxe oplossingen hierbij. Om op een andere manier te kijken (met onze partners) naar de ontwikkeling en uitvoering binnen deze domeinen. Daarbij nodigen we dwars-, anders- en tegendenkers uit en benutten hun ideeën ten behoeve van het stimuleren van een voedingsbodemp voor innovatie & creativiteit.

Na vaststelling kunnen de diverse gesprekken binnen de domeinen plaatsvinden. Onze verwachting is dat een domein te omvangrijk kan zijn om gesprekstafels over te organiseren, waardoor we ervoor kiezen dit op een onderdeel van een domein (= subdomein) op te pakken. Ook kan de manier waarop gesprekken worden georganiseerd en tot voorstellen wordt gekomen wezenlijk verschillen per domein.

Wij vragen de ambtelijke organisatie de informatiesets voor de domeinen voor te bereiden tijdens de zomerperiode. Een domein is bijvoorbeeld “sport”, “cultuur” of “verkeer en vervoer”. Per domein geven we op drie hoofdonderdelen inzicht en delen dit in stap 3 met onze partners:

1. Dataverzameling (inclusief overzicht wettelijk – niet wettelijke taken en inzicht in de beïnvloedbare ruimte)
2. Trends en ontwikkelingen, in relatie tot de rol van de overheid
3. Zoekrichtingen

Stap 3 Gesprek met de stad

Het gesprek met de stad en partners wordt via de indeling van de subdomeinen vormgegeven. Het college organiseert hiervoor aparte gesprekstafels of zorgt voor aansluiting bij de bestaande overlegstructuren.

In de tweede helft van 2014 starten de gesprekken met onze samenwerkingspartners over deze onderwerpen. Ook inwoners wordt gevraagd hun mening en advies hierop te geven. Eventueel is een koppeling met stadsdebatten mogelijk en/of zoeken we aansluiting bij de bestaande structuren binnen deze domeinen.

Stap 4 Uitwerken van voorstellen

Na de gesprekken binnen de domeinen worden de voorstellen uitgewerkt. Uitgangspunt voor de voorstellen is dat deze passen binnen de meegegeven richting en financiële kaders. Het is mogelijk dat het college samen met partners werkt aan deze voorstellen of dat de samenwerkingspartners zélf voorstellen opstellen en indienen.

Stap 5 Kadernota 2016

Over de voorstellen wordt besloten bij de Kadernota 2016. Daar stopt het uiteraard niet: de voorstellen kennen een meerjarige doorwerking (zowel inhoudelijk als financieel), dus loopt de invoering en uitwerking van de voorstellen door. Bij de Kadernota maken we afspraken hoe college en raad hierover geïnformeerd worden en het gesprek kunnen voeren over de voortgang.

3.2 Rolneming, partners en extern betrokkenen

Verduurzaming relaties met samenwerkingspartners

In de stad ontstaan nieuwe verhoudingen. Dat vraagt om een andere attitude van de gemeente richting de stad en partners. Daarbij nemen we ook verantwoordelijkheid als gemeente, door bijvoorbeeld kritisch te kijken naar de regel- en bemoeizucht. We kijken ook kritisch naar onze eigen houding en gedrag (van bestuur en organisatie): we vragen iets van inwoners en partners, maar het begint tegelijkertijd ook bij de manier waarop wij ons handelen vormgeven.

Binnen de benoemde domeinen organiseren we verschillende vormen van gesprek en interactie met partners. De manier waarop we dat doen, zal verschillen per domein. Binnen één domein kunnen we besluiten om het gesprek te voeren binnen bestaande overleggen of aan te sluiten bij bijeenkomsten. Terwijl bij andere domeinen aparte gesprekstafels en bijeenkomsten daarvoor worden ingericht. De focus ligt daarbij ook niet uitsluitend op onze bestaande

samenwerkingspartners: we stimuleren nieuwe samenwerkingsvormen en nodigen ook mensen van buiten het domein en/of de gevestigde orde uit.

Ook nadat we tot voorstellen gekomen zijn, blijven we inzetten op het continueren van de gesprekken met onze partners. Het moment bij de Kadernota 2016 is een belangrijke tussenstap, waarbij de gemeenteraad besluit over de inhoud van de voorstellen. Wij willen de gesprekken met partners daarna voort zetten om over de ontwikkelingen en de uitwerking van de voorstellen in gesprek te blijven.

Samenspel college en raad

Het samenspel met de raad krijgt op meerdere momenten vorm, het startpunt is de besluitvorming in de raad over de startnotitie (stap 1). Vervolgens stelt de raad de financiële opgave vast voor de Agenda voor de stad, met daarbij de vertaling naar domeinen inclusief de financiële opgave per domein (stap 2). De financiële opgave is beredeneerd vanuit de achterliggende informatie en hangt samen met de beïnvloedbare ruimte binnen dat domein.

Het college is aan zet om, samen met de directieraad, de stappen 3 en 4 uit te voeren. Het college werkt binnen de kaders die de raad heeft meegegeven bij stap 2 aan de uitwerking van de subdomeinen en de bijbehorende gesprekstafels. Per subdomein geeft het college een inhoudelijke richting mee en ook een geen gewenste financiële opgave (taakstelling) voor de gesprekstafels.

Het college is als dagelijks bestuur initiatiefnemer en organisator van de gesprekken met partners. Daarbij bestaat ook de mogelijkheid om de organisatie hiervan over te laten aan anderen en/of aan te sluiten bij bijvoorbeeld de Stadsdebatten. Raadsleden zijn nadrukkelijk uitgenodigd om bij de gesprekken aanwezig te zijn en de signalen van de partners en uit de samenleving mee te wegen in het vervolgproces.

Het college werkt de uitkomsten van de gesprekken uit in voorstellen en/of scenario's per subdomein (stap 4), passend binnen de vooraf meegegeven kaders. Daarbij is het ook denkbaar dat (een deel van) de voorstellen door de samenwerkingspartners worden opgesteld. Het college bewaakt dan de opgestelde inhoudelijk en financiële kaders.

De voorstellen worden voorgelegd voor besluitvorming bij de Kadernota 2016 (stap 5).

Ons voorstel is om over de procesinrichting van de Agenda voor de stad en de voortgang geregeld (maandelijks) overleg te voeren tussen het college (vertegenwoordigd door de twee portefeuillehouders) en de audit commissie van de raad.

3.3 Betrokkenheid van de burgers

We vinden het belangrijk dat de stad zich uitgenodigd voelt om deel te nemen aan de gesprekken. Met de domeinbenadering richten we ons specifiek op de gesprekken met partners en de samenwerking tussen partners. Daarnaast bieden we ruimte in het proces om de mening van inwoners mee te wegen bij het opstellen van de voorstellen. We vinden het belangrijk dat inwoners minimaal op de hoogte zijn van de Agenda voor de stad en via diverse communicatiekanalen, media en social media, kennis kunnen nemen van het proces en de voortgang (zie 3.4). Daarnaast nodigen we inwoners ook uit om specifiek te reageren op voorstellen, dat is mogelijk op verschillende manieren, zoals:

- Via een meningspeiling, daarvoor zijn diverse instrumenten geschikt:
 - o Via het bewonerspanel (OCD) of het reguliere omnibusonderzoek, met specifieke stellingen over de vraagpunten vanuit de domeinen / Agenda voor de stad.

- Kieskompas: de uitkomsten van het kieskompas op de verschillende stellingen kunnen een bron van informatie zijn (ruim 16.000 inwoners hebben gebruik gemaakt van het Kieskompas en de site volledig ingevuld). Ook de inwoners die hun gegevens achter hebben gelaten voor vervolgonderzoek, kunnen worden benaderd.
- Aansluiting zoeken bij de stadsdebatten, een specifiek thema daar agenderen
- Separate gesprekken in de wijken
- Specifieke bijeenkomsten, zoals een sprekersplein rondom de Kadernota 2016

3.4 Strategische communicatie

Het proces vraagt om een strategische en afgewogen inzet van de communicatiekanalen die hierbij passen. Deze kanalen hebben als doel om uit te nodigen deel te nemen aan de gesprekken en om te informeren over voortgang van het proces.

We kunnen zowel 'klassieke' communicatiekanalen als sociale media gebruiken. Denk aan:

- Persbericht, persgesprek, persmoment, advertenties in buurtkrant, wijkkranten
- Dordrecht.nl
- Twitter @ Dordrecht, #Agendavoordestad
- Overige social media: Facebook, linkedin etc gedurende het proces links naar de informatie
- Youtube, verslagen van de gesprekken binnen domeinen

4 Beheersaspecten

4.1 Werkorganisatie

Het college van B&W is bestuurlijk opdrachtgever voor de Agenda voor de stad. Het portefeuillehouderschap is belegd bij de portefeuillehouders Financiën en Bestuurlijke vernieuwing en participatie, resp. dhr. J. Mos en dhr. P.H. Sleeking

Voor de Agenda voor de stad wordt een projectorganisatie ingericht. Ambtelijk opdrachtgeverschap wordt ingevuld door de gemeentesecretaris, dhr. M.M. van der Kraan en de directeur SBC, dhr. K.J. van Hengel. De projectleider is mevr. Y. Stuij (strategisch adviseur SBC).

De werkorganisatie bestaat verder vanaf stap 2 uit de trekkers (projectleiders) op de verschillende domeinen. Per domein wordt, afhankelijk van de insteek van het vervolgesprek, een kleine werkorganisatie ingericht, waarbij ook expertise van buiten (om vernieuwing/inspiratie binnen de domeinen te brengen) en specifieke procesbegeleiding kan worden ingezet. Experts rond het thema participatie, communicatie adviseurs en financieel experts maken de teams compleet.

4.2 Tijdsplanning en mijlpalen

Op basis van de nu bekende elementen en op hoofdlijnen ziet de planning er als volgt uit:

STAP	Planning Agenda voor de stad	Wanneer
	Aankondiging kerntakendiscussie	Vanaf mei 2014 (politiek akkoord)
1	Gesprek college en auditcommissie over proces	24 Juni 2014
	Opstellen startnotitie (college)	Juni / juli 2014

	Vaststellen startnotitie (raad)	9 sept commissie, 16 sept raad
2	Uitwerken domeinindeling, uitwerking takenoverzicht en financieel overzicht (ambtelijk en college) . Toewerken naar financiële kaders domeinen (college en raad), voorbespreken in auditcommissie	Aug-sep
	Vaststellen indeling domeinen door de raad	Mogelijk 14 okt cie, 28 okt raad
3	Vb. gesprekken domeinen, uitnodigen partners, voeren gesprekken	Okt-nov-dec 2014
	Inrichten tools / gesprekken voor inwoners	Dec-jan 2014
4	Uitwerken voorstellen domeinen	Jan-mrt
	Verwerken uitkomsten	
5	Besluitvorming Kadernota 2016	Juni/juli 2015
	Vervolggesprekken met partners over de voorstellen	<i>doorlopend</i>
	Besluitvoering en inboeken voorstellen Begroting 2016	November 2015

4.3 Kosten en financiering

De belangrijkste kosten voor dit project bestaan uit werkbudget voor de stappen 2 en 3. Dat is nodig voor de externe begeleiding: allereerst om inspiratie/sprekers van buiten / nieuwe methoden op de verschillende domeinen te kunnen inzetten. Maar ook voor het goed neerzetten van de procesbegeleiding binnen een aantal domeinen, rondom de gesprekstafels en het opstellen van voorstellen. Dit zijn allemaal incidentele kosten. De eigen personele inzet wordt niet apart meegenomen. Gezien de forse financiële opgave die gekoppeld is aan de Agenda voor de stad en het relatief korte tijdpad, zoeken we naar gerichte versteviging van de inzet van de eigen organisatie, door tijdelijk expertise van buiten te betrekken.

Daarnaast verwachten we extra kosten rondom de communicatie-inzet: vanwege de omvang van het traject gaan we uit van extra (incidentele) inhuur voor de communicatie. Ook kan budget nodig voor materialen (uitnodigingen, inrichten site, opmaak etc).

Daarnaast is de mogelijkheid nog open om ook de inwoners te raadplegen en te laten adviseren op de voorstellen, middels een onderzoek/meningspeiling / digitale enquête. De kosten hiervan zijn afhankelijk van de keuze die later gemaakt wordt hiervoor. Vergelijk: bezuinigingskeuzes.nl kostte in 2013, inclusief de uitgebreide campagne zo'n 40.000 euro.

Totaal ramen we de uitvoeringskosten voor de Agenda voor de stad op maximaal €250.000.

4.4 Kwaliteitszorg en risicobeheersing

Het proces Agenda voor de stad zoals in deze startnotitie omschreven kent een doorlooptijd van ongeveer een jaar. De uitvoering en verdere uitwerking van de voorstellen loopt daarna nog door. Ook het gesprek met partners wordt gecontinueerd ná de besluitvorming over de voorstellen.

We vinden het belangrijk om de eerste twee stappen zorgvuldig te doorlopen, zodat bij raad en college over de procesinrichting dezelfde beelden bestaan. Tegelijkertijd vormt de besluitvorming bij

de Kadernota 2016 in juni volgend jaar een harde deadline. Samen met de raad zullen we zoeken naar een balans tussen zorgvuldigheid, ruimte om juiste beslissingen te nemen én vaart in het proces, gericht op de besluitvorming.

Transparantie in de besluitvorming zien wij als belangrijke voorwaarde voor het slagen van dit proces. Het delen van onze data en uitgangspunten met onze partners past daarbij.

Daarnaast kiezen we er bewust voor om dit gesprek aan het begin van deze raads- en collegeperiode aan te gaan. We realiseren ons hoe belangrijk het is dit proces zorgvuldig in te richten en te investeren in de relaties en het aangaan van nieuwe allianties.

4.5 Informatievoorziening

De Agenda voor de stad zal de komende maanden regelmatig op de raadsagenda staan, in ieder geval in de maanden september en oktober (voor het vaststellen van de resultaten van stap 1 en stap 2) Ook de overleggen met de leden van de auditcommissie zullen worden ingepland.

De informatievoorziening naar inwoners en partners is beschreven in de hoofdstukken 3.3 en 3.4. en 4. Gewerkt wordt aan een communicatiestrategie rondom dit proces.

5 Gevraagde beslissing

Wij vragen de raad de in deze startnotitie opgenomen uitgangspunten voor de Agenda voor de stad vast te stellen en het college de opdracht te verstrekken de uitvoering op te starten.